

Mál nr. 334/2014**M****og****vátryggingafélagið X v/ ábyrgðartryggingar bifreiðar.****Ágreiningur um skyldu félags til endurupptöku bóta vegna líkamstjóns (fyrirvari).****Gögn.**

169. Málskot, móttakið 4.11.2014, ásamt fylgigögnum.

170. Bréf X, dags 28.11.2014, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Hinn 9.8.2006 varð M fyrir meiðslum í bílslysi, þá 12 ára gamall. Samkvæmt gögnum málsins munu afleiðingar M af völdum slyssins hafa verið metnar fyrst 1.11.2011 af tveimur læknum og síðan endurmetnar 23.10.2012 af sömu matsmönnum og þá var varanlegur miski af völdum slyssins metinn 10 stig og varanleg örorka 10%. M krafðist bóta fyrir líkamstjón sitt úr ábyrgðartryggingu bifreiðar þeirrar sem hann varð fyrir hjá X, ábyrgðartryggjanda hennar. Var tjónið gert upp í lok nóvember 2012. Í því sambandi rituðu báðir málsaðilar undir samkomulag um heildarfjárhæð bóta á sérstöku skjali, dags. 28.11.2012, með fyrirsögninni „Fullnaðaruppgjör“ og tveimur undirfyrirsögnum, annars vegar „Samkvæmt skaðabótalögum nr. 50/1993“ og hins vegar „Með öllum fyrirvara náist ekki samkomulag um bætur“. Að auki var skjalið undirritað af hálfu M með svofelldum fyrirvara: „Með f.v. um örorkumat“. Á tjónskvittun, dags. 30.11.2012, sem er undirritað af X, er að finna svofelldan fyrirvara: „Lögmáður tjónþola undirritar með fyrirvara um örorkumat. Félagið gerir sama fyrirvara og áskilur sér rétt til endurkröfu, komi síðar í ljós að félagið hafi eigi ofgreitt bætur.“

Að beiðni M voru hinn 15.11.2013 dómkvaddir tveir matsmenn, læknir og lögfræðingur, „til þess að meta nánar tilgreind atriði um afleiðingar“ m.a. af völdum slyssins sem M varð fyrir 9.8.2006. Með matsgerð hinna dómkvöddu matsmanna, dags. 14.2.2014, var varanlegur miski af völdum slyssins metinn 13 stig og varanleg örorka 15%. Stöðugleikatímapunktur er sagður hafa verið 9.8.2007. Með bréfi, dags. 26.3.2014, var af hálfu M krafist frekari bóta úr hendi X og byggðist krafan á niðurstöðum hinnar nýju matsgerðar. X hafnaði bótakröfunni þar sem fyrirvari sá sem M hafði gert við uppgjorið í nóvember 2012 væri ekki svo skýr að á grundvelli hans gæti M átt frekari kröfur á hendur X. Til stuðnings höfnun sinni hefur X vísað til dóms Hæstaréttar frá 20.2.2014 í málinu nr. 576/2013. Kveður X að fyrirvari sá sem það gerði við fyrrgreint uppgjör hafi verið almennur fyrirvari með stöðluðum texta sem það hafi notað í fjölda uppgjöra. Einnig hefur X borið það fyrir sig að krafa M sé fyrnd, sbr. 99. gr. umferðarlaga nr. 50/1987.

Álit.

Í fyrrgreindum dómi Hæstaréttar í máli nr. 576/2013 var leyst úr ágreiningu er varðaði fyrirvara sem gerður var við uppgjör bóta fyrir líkamstjóns og hljóðaði svo: „Gerður er fyrirvari við mat á miska og varanlegri örorku.“ Segir í dómi réttarins að fyrirvarinn hafi lotið að mati á miska og varanlegri örorku, en engin gögn hafi legið fyrir í málinu hvernig skýra eigi fyrirvarann, hvorki bréf þar sem gerð er grein fyrir hvers vegna hann hafi verið gerður né aðrar yfirlýsingar. Verði fyrirvarinn skýrður svo að tjónþoli hafi með honum áskilið sér rétt til frekari bóta ef varanlegur miski eða varanleg örorka yrði

meiri en talið var í álitum því sem byggt var á við uppgjör vegna síðari breytinga. Eðli máls samkvæmt verði fyrirvarinn á hinn bóginn ekki skýrður svo að tjónþoli hafi áskilið sér rétt til endurupptöku bótaákvörðunar vegna þess að matið, sem hún var reist á, kynni að vera rangt. Verði að gera þá kröfu að slíkir fyrirvarar og þeir sem lúta að tilteknum forsendum mats séu ótvíræðir, sbr. t.d. dóm Hæstaréttar frá 18.1.2007 í máli nr. 300/2006.

Fyrirvari sá sem M hafði gert er skráður á skjal sem hefur að geyma samkomulag málsaðila um fjárhæð bóta. Síðari undirfyrirsögn skjalsins verður að skilja svo að samkomulagið sé þó háð þeim takmörkunum sem felist í því að það sé gert „[m]eð öllum fyrirvara náist ekki samkomulag um bætur. Í fyrirvara sem skráður er á tjónskvittun kveðst X gera sama fyrirvara og M með áskilnaði um rétt til endurkröfu komi síðar í ljós að félagið hafi ofgreitt bætur. Þótt hér kunni að vera um almennan fyrirvara að ræða af hálfu X með stöðluðum texta verður engu að síður að skýra hann með hliðsjón af fyrirvara þeim sem M hafði gert. Verður þannig ekki annað ráðið en með þeim fyrirvörum sem aðilar gerðu felist sá sameiginglegi skilningur þeirra að reynist mat það sem byggt var á rangt, annað hvort of hátt eða of lágt, geti M átt rétt til frekari bóta eða X átt rétt til endurgreiðslu vegna ofgreiddra bóta. Fyrirvarinn getur ekki varðað rétt M til endurákvörðunar bóta vegna síðari breytinga á heilsu hans samkvæmt 11. gr. skaðabótalaga, enda hefur X, samkvæmt orðalagi ákvæðisins, ekki heimild til endurákvörðunar bóta við slíkar aðstæður. Eins og hér stendur á kemur niðurstaða í dómi Hæstaréttar í máli nr. 576/2013 því ekki í veg fyrir að M sækir rétt til frekari bóta.

Samkvæmt 99. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 fyrnast allar bótakröfur samkvæmt XIII. kafla laganna, um fébætur og vátryggingu, á hendur þeim sem ábyrgð ber og vátryggingafélagi á fjórum árum frá lokum þess almanaksárs, sem kröfuhafi fékk vitneskju um kröfu sína og átti þess fyrst kost að leita fullnustu hennar. Kröfur þessar fyrnast þó í síðasta lagi á tíu árum frá tjónsatburði. Svo sem áður greinir var M 12 ára gamall er hann lenti í slysi því sem hér er til umfjöllunar, en í slysinu mun hann einkum hafa hlotið höfuðáverka. Þegar slysið varð verður vart talið að M hafi tekið út allan sinn líkamlega og andlega þroska. Þótt ítarlegar upplýsingar hafi legið fyrir um líðan M, andlega og líkamlega, á fyrstu árum eftir slysið voru ýmsar upplýsingar um heilsufar M að koma síðar fram, svo sem varðandi námsástundun og námsárangur. Þegar litið er til ungs aldurs M og þeirra álítaefna sem uppi voru um afleiðingar af völdum slyssins þykir varhugavert að fullyrða að M hafi fyrir árið 2010 átt þess fyrst kost að leita fullnustu kröfu sinnar. Verður því eigi talið að krafa M á hendur X sé fallin niður vegna fyrningar.

Niðurstaða.

M á rétt til frekari bóta úr ábyrgðartryggingu ökutækis hjá X.

Reykjavík, 16. desember 2014.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.